

ТЕЛЕГРАФ ДЫҢНА ДЫП ТУР

Капиталдын чурттарында аңгы демисели

США
Ажылга хуаащ алырда, сөөк-язы ылгаар чорукка уурланымшкын...

Панама жазыа 30 муң ажылгы чоктары «Феррера» фабриканын ажылчынары-биле эп-сеткил саг...

Япония
Рюкю ортукдуктарына национал хураал дээр хураалдын бажымынын баарыга олурар эрттерин ажыл со...

Экваторда күрүнэ эргилдези

НЬЮ-Йорк (СЭТА). Июль 11-де экватор шеринын бөлүк офицерлери бүтүнэ оргилдени кылган, президент Карос Арсеменаның азаан дүжүрүн дээрин америк информис агентилердин корреспондентилери Китодан дыктаган...

Польша күш-ажылчы көдүрлүүшкүн
Баршава (СЭТА). Июль 22-де национал байырал чокчулап кел чдыры-биле холбашты Польшада социалисттик чарыш улам калбарган...

Гарриман Лондонда чедер берген
ЛОНДОН. (СЭТА). Яролулг чепсектин шенделтерин хорур дугайында Москвага болур чугалажымшкынар Каттышкан Штаттары толээр жужуруг Аверел Гарриман Нью-Йорктан Лондонга чедип келген...

Бонн удуранып турар

БОНН. (СЭТА). Яролулг чепсектин шенделтерин соксадыры-биле чегелештир, НАТО-нун база Баршава керөөзин чурттарынын аразында халдашпас дугайында керөөн чарар деп совет самалды бонн зааак бөлүктери до...

Иракта туруп хоругдаашкын
ЛОНДОН. (СЭТА). «Аль-Араб» содунун бизинин барымдалаш, Рейтер агентилердин дындагы турары болза, Багдадтан муруну талажа 300 миля арактур Назария хоорайга чокка чаа Коммунист партиянын жекпунерин туруп хоругдаан...

«Поларистер чок болзун!»
ЛОНДОН. (СЭТА). Яролулг чепсектин шенделтерин соксадыры-биле чегелештир, НАТО-нун база Баршава керөөзин чурттарынын аразында халдашпас дугайында керөөн чарар деп совет самалды бонн зааак бөлүктери до...

Иракта туруп хоругдаашкын

ЛОНДОН. (СЭТА). «Аль-Араб» содунун бизинин барымдалаш, Рейтер агентилердин дындагы турары болза, Багдадтан муруну талажа 300 миля арактур Назария хоорайга чокка чаа Коммунист партиянын жекпунерин туруп хоругдаан...

«Поларистер чок болзун!»

ЛОНДОН. (СЭТА). Яролулг чепсектин шенделтерин соксадыры-биле чегелештир, НАТО-нун база Баршава керөөзин чурттарынын аразында халдашпас дугайында керөөн чарар деп совет самалды бонн зааак бөлүктери до...

Ханныг ызу-чурум

ВЕНА. (СЭТА). Иракта амгы ызу-чурум хей муң кижилердин өгелениге бурулулг деп, ирак уауусту камгалар талазы-биле шимчөөшкыннин деди Комитетинин төлөөкчиси А. Али СЭТА-нын корреспондентинге медегледе...

Ханныг ызу-чурум

ВЕНА. (СЭТА). Иракта амгы ызу-чурум хей муң кижилердин өгелениге бурулулг деп, ирак уауусту камгалар талазы-биле шимчөөшкыннин деди Комитетинин төлөөкчиси А. Али СЭТА-нын корреспондентинге медегледе...

ЧАА АВТОМАШИНА ОРУУН ТУДУП ТУРАТ

БУДАПЕШТ. (СЭТА). Будапешт-Балатон аразында чаа автомашина орууну тудуу өгелден. Ол болза амгы үенин оруу болур. Автомашина орууну тудуунга 0,5 миллиард ажык форинтияны (венгр акша) ундуруп берген болган ол тудууда венгр аныктар иденкейлиг киржи турар. Чоокта чаа тарноктун чанында майгы хоорай-жыгытша 600 аныктар-университеттерин болган институттарнын студентилери чедип келген, 60 муң кубометр чер ажилдарын күүүселери олар хулдөгөн. Чай дугузунда автомашина орууну тудуунга 2.800 комсомолчулар киржир деп турар.

ТҮҢНӨЛ МАРГЫЛДАЛАР

Күш-культура болгаш спорт

ГОРЬБИЙ. июль 9. (СЭТА). Маңа уран гимнастика талазы-биле маргылдаалар доовулан. Орта Совет Эвилелинин үн дакыр чемпиону, Свердлов хоорай чурттуг кыс Линия Назмутдинованы аяр киж тывылган. Талантылы спортчус аңаа спартакиададан тулган чемпиоу атты чедип алган. «КЛАССИКТИГ ХҮРЕШ» талазы-биле түннөл учуражымшынаар доовулан. Бирги болгаш ийги спартакиадаларга кымга-даа тийелтирбөөн, Москванын начынары бо удаада аштырышкына таварышкыш, чутга ийги чегте дүжүр чуртчулар беин ийн муң ажып турар. РСФСР-нин удустарынын III спартакиадазынын күннөл маргылдаалары киржичилерге СЭПТ ТК-нын РСФСР талазы-биле Юреву болгаш РСФСР-нин Министрлер Чөвүледи байырлыг чагаа чуртуктан. «Россия Федерациязынын улуустарынын спартакиадазы» — республикада күш-культура шимчөөшкыннин чедипкунеринин ызулуг түннөл көрүүшкүнү, миллион-миллион спортчуларын Коммунисттик партия болгаш Совет чазаттын мурунчу боттарынын чедипкунерин дугайында коллестивтиг тодаргай өтчөт болур» — деп, кыда чугалаан турар.

Мыңы шураашкынны төрөп бедин ажа халымынын талазы-биле маргылдаага Гроветы хоорайда башкы институтунун 24 харлыг студентин В. Большов көргөскөн. Ригте болуп өрткө олмингада бо амык киж АКШ-тын сурагыл шуракчызы Дж. Томас-биле аштырышкы тулушкан. Ичкан Виктор америк спортчубиле ден түннөлдү көргөскө — 2 м. 14 см. Олар ийи-леде кычан Р. Шавакалае биле В. Брумелдин араазында чени улушкенер. Бо удаа Виктор Большов баштайгы шенделген-не 2 м. 15 сантиметри ажа халаан — ол дөргө бугу делегей ыжуу-тузалыг көргүтү!

ГОРЬБИЙ. июль 11. (СЭТА). Спартакиадага ол хун база бир алды тилекчи шылгарып үнгөн, оларнын ийни команда талазы-биле бирги чегте. Стал теннисинын талазы-биле болган маргылдаага Москва областынн командиы тийген, ийги чегте — горькийликтер, үшкүзүмде — Татар АССР-нин командиы. Ам ында хуу-дуза бирги чег дөш маргылдаа өгелден. БАГ КАГАРЫ. Бо спортка ынак-хүрежип турар. А оң чангыс командида эки Шомо Насас улулг устуларын деңизинде бут-биле иштинертен суукши аштар болгаш чап баштайп октар талазы-биле көрүскүлдерин максалды чедип ал, эң чараши хурежип турар. Чоокта чаа ол республиканын маждиниар Наздымынта 64 мөгелерден ыжуггөрт аарган, эрген чылын бо деңизин чемпиону Монгуш Доржуу (Барын-Хемчик) база шыырак хурежип чорур анык мөге Монгуш Дестей-оолду («Буреветник») октагылааш, тийлекчилиг хурежип турар.

СПОРТТУҢ НАЦИОНАЛ ХЕВИР ЛЕРИНГЕ

(Республиканың үшкү спартакиадазы)

ТҮҢНӨЛ МАРГЫЛДАЛАР
Национал спорттун III-кү республика спартакиадазы өрткө дмштар хунде Кызылдын «Совет Тыванын беш чылы» стадионуна ажыттыган. Хундускунун 12 шакта спартакиададан киржичилери тус-тус командиар айлы-биле чыскаалашкан. Томаанылгы — деп, судья эш Н. С. Капустин командианы береш, спартакиадага өгелдеринге командиарын киржичилери чыскаалашкандар — деп, спорт нийтеликтеринин болгаш организациаларынн ывилелин республика Чөвүлелинин даргазы эш В. И. Юрневка ролотур берген. Эш Юрневка спартакиададан киржичилерине байыр чедирбешкан, маргылдааларга чедипкунерини күзөөн. Эрткен чылын национал спорттун республика спартакиадазынын чемпиону «Динамо» спорт эки-тура нийтеликтеринин болгаш организациаларынн ывилелин болгаш Тес-Хем, Барын-Хемчик, Бин-Хем база өске-даа райондарын спортчулары демисежи турар. Спартакиададан программада тыва хүрөш, шой көдүрер болгаш ча азары кирин турар.

ТҮҢНӨЛ МАРГЫЛДАЛАР
Хурежип турар. А оң чангыс командида эки Шомо Насас улулг устуларын деңизинде бут-биле иштинертен суукши аштар болгаш чап баштайп октар талазы-биле көрүскүлдерин максалды чедип ал, эң чараши хурежип турар. Чоокта чаа ол республиканын маждиниар Наздымынта 64 мөгелерден ыжуггөрт аарган, эрген чылын бо деңизин чемпиону Монгуш Доржуу (Барын-Хемчик) база шыырак хурежип чорур анык мөге Монгуш Дестей-оолду («Буреветник») октагылааш, тийлекчилиг хурежип турар. Ортамак деңизде оолдардан Павел Ооржак (Барын-Хемчик), Владимир Шыырал («Динамо») олар 3-3 тийлекчилиг, аштырышкын чок. А улулг улаустардан Сирий Керел-оол («Спартак»), Хомушку Киров («Динамо») олар каймыз-лаа чедипкунерин хурежип турарлар. Ол деңизде 10 мөгелерин бега баштайгы хүмде октактаннар. Оолдарынн-даа, улулг улаустарынн-даа ар деңизинде чүглэ 3 — 4 мөгелер хурежип турар. Баштайгы хунде Адия Сандак (Тес-Хем) биле Эрес Күжүкет («Динамо») олар каймыз-лаа «Урожайнын» төлөөзи Булак Ланчынын октагылааш, дараазында хун 1-2-ги чег дөш хурежираар. Улулг улулугун ар деңизинде хоочун мөге Куулар Даржа («Динамо»), анык мөге Ооржак Тапы («Урожай») олар ийн-ийн тийлекчилиг, база-ла 1-2-ги чег дөш демисежираар. Хурежин баштайгы хүмде Тес-Хем районун мөгелери ниятсиз-биле бирги чегде, «Динамо» ийгижин болгаш барын-хемчикчилер үшкү черин эзелегелен.

И. ЧИЖОВ. ийги чегде арттырган, тийлекчи болган. Үшкү черин «Трудовые резервы» командиынын төлөөкчиси, А. Кол алган. Ынчангаш спартакиададан баштайгы хунунун маргылдаазында нийтин-биле бирги чегде 14 сангы «Динамо», ийгижин 19 сангы Барын-Хемчик районун болгаш Тес-Хем районун командилары үшкү, дертку черлерин үлжөп турар. А. КУМАК, кол судья.

«Динамо» командиы ча адарынын маргылдаазында.

КЫЗЫЛДЫҢ БАШКЫ УЧИЛИЩЕЗИ 1963—64 ӨӨРЕДИЛГЕ ЧЫЛЫНДА СУРГУУЛАР ХУЛЭП АЛЫРЫН ЧАРАП ТУР
Училище эге класстарын башкыларын белеткен үндүрер. Өөренириниң хууаасы 2 чыл. Училище 30 чедир назыгы, моң алаанда кирериниң экзаменерин чедипкунерин довагаан кижилерин хулээп алар. 1) Орус дылга (диктант). 2) Тыва дылга (диктант). 3) Орус дылга болгаш литературага (аас-биле). 4) Арифметикага (аас-биле). Училищиниң директорунун адыгы өөренин кирерин хулээп аларын дугайында бидиринишини болгаш моң алаанда документилери оон-биле казы чорудар: а) допул намулары, б) кадымын дугайында 286 форма ызуулар эмчинин шимзылга, в) чурттап турар черинден шимзылга, г) ортумак өртмөниниң дугайында Документ (оңу боду-биле казы эккээр). д) төртүүтүнениң дугайында херечилеа (оңу ушта бижиткен, тама башкы шимзылырган хоолгама). е) 3x4 см хемээлдиг үш фото-чурук, ж) өөренин азы ажылдап турар черинден характеристика. з) ала-несизин аял ап турар шалымнык болгаш өг-булесинде азырап турар кижилер дугайында шимзылга. Паспорту боду-биле эккээр. Кирериниң экзаменерин август 1-ден эгелеп дүжаар. Училищеге хулээп алганынын степендия-биле хандырар. Колхозчуларын болгаш совхозтарынык ажы-төдү тыва оолдар, кыстарын күрүениң долгу хандырылгазына кирер, Ынчангаш өг-булесиниң материалдык байдлынын дугайында шимзылга херек. Документилери моң алаанда адресче чорудар: КЫЗЫЛ ХООРАЙ, КОЛХОЗНА КҮДУМЧУЗУ, БАЖЫН № 23, (КЫЗЫЛДЫҢ ШКОЛА-ИНТЕРНАДЫ).

Политиктиг хоругдаттырганнарны хостаар

ДЕЛИ. (СЭТА). Кара бажында олуттур дугайында «Индиянын камгалаынын дугайында хоюлууну» чутуу конституциянын чутуу болгаш уауусту кол өгелерин уер туруп деп алаабдул сулу шимтири-биле холбаштыр Индиянын Коммунист партиязынын даргазы Ш. А. Данте парламентте дараазында медегледди кылган: Үстүнде айткан чүүле үндөлгөш, кара бажында олуткан бугу кижилерин хостап үндүрерин Индиянын Коммунист партиязы неген турар деп медегледе чугалаан турар. Оларын моон сонгаар хоругдаашкына олуттур чорук депшелегелди күштерге уду демисега өшкө бүтүн өгелерин ажыглаарында өске чүү-даа өскө дээрин Коммунист партия чангыс өскө уда айткан келген.

ЧАА АВТОМАШИНА ОРУУН ТУДУП ТУРАТ

БУДАПЕШТ. (СЭТА). Будапешт-Балатон аразында чаа автомашина орууну тудуу өгелден. Ол болза амгы үенин оруу болур. Автомашина орууну тудуунга 0,5 миллиард ажык форинтияны (венгр акша) ундуруп берген болган ол тудууда венгр аныктар иденкейлиг киржи турар. Чоокта чаа тарноктун чанында майгы хоорай-жыгытша 600 аныктар-университеттерин болган институттарнын студентилери чедип келген, 60 муң кубометр чер ажилдарын күүүселери олар хулдөгөн. Чай дугузунда автомашина орууну тудуунга 2.800 комсомолчулар киржир деп турар.

Июль 16-Да

«НАПЫРАЛ»: «Бистин назавыс» 10, 12, «1-ги раннанын капитаны» 2, «Дээрбечи мангыстар» 4, 6, 8, 10 шактарда. «КА-ХЕМ»: «Хазаның өршээли» 11.15, 1.15, 5.15, «Чамыт хайгылычы» 3.15, «Мээң эржим кижим» 7.15, 9.15, шактарда. «ЕНИСЕЙ»: «Мында чурттап турар биз» 2.30, «Боду барып алып чагаа» 4.30, 6.30, 8.30 шактарда. «ВОСТОК»: «Дварта келинер» 5.15, 9.15, «Келлеги» 3.15, 7.15, «Нобра» операция» 1.15 шактарда. ЧАПТЫ КИНОТЕАТРА: «Машенька» 5, 7, 9 шактарда. Редакторнун ораланычы Д. О. БЕГЗИ.